

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

7. december 2006 *

I sag C-306/05,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Audiencia Provincial de Barcelona (Spanien) ved afgørelse af 7. juni 2005, indgået til Domstolen den 3. august 2005, i sagen:

Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE)

mod

Rafael Hoteles SA,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden A. Rosas, og dommerne A. Borg Barthet, J. Malenovský (refererende dommer), U. Lõhmus og A. Ó Caoimh,

generaladvokat: E. Sharpston

justitssekretær: ekspeditionssekretær M. Ferreira,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 4. maj 2006,

* Processprog: spansk.

efter at der er indgivet indlæg af:

- la Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) ved abogados R. Gimeno-Bayón Cobos og P. Hernández Arroyo

- Rafael Hoteles SA ved abogado R. Tornero Moreno

- den franske regering ved G. de Bergues og J.-C. Niollet, som befuldmægtigede

- Irland ved D.J. O'Hagan, som befuldmægtiget, bistået af N. Travers, BL

- den østrigske regering ved C. Pesendorfer, som befuldmægtiget

- den polske regering ved K. Murawski, U. Rutkowska og P. Derwicz, som befuldmægtigede

- Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved J.R. Vidal Puig og W. Wils, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 13. juli 2006,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet (EFT L 167, s. 10).
- 2 Anmodningen blev indgivet i forbindelse med en sag anlagt af Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) mod Rafael Hoteles SA (herefter »Rafael«) om sidstnævntes påståede krænkelse af de intellektuelle ejendomsrettigheder, der forvaltes af SGAE.

Retsforskrifter

De relevante folkeretlige regler

- 3 Aftalen om handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder, der er indeholdt i bilag 1C til Marrakesh-overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen, er indgået på Fællesskabets vegne ved Rådets afgørelse 94/800/EF af 22. december 1994 om indgåelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af de aftaler, der er resultatet af de multilaterale forhandlinger i Uruguay-rundens regi (1986-1994), for så vidt angår de områder, der hører under Fællesskabets kompetence (EFT L 336, s. 1).

- 4 Artikel 9, stk. 1, i aftalen om handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder bestemmer:

»Medlemmerne skal efterkomme artikel 1 til 21 i Bernerkonventionen (1971) og tillægget dertil. Medlemmerne har dog ingen rettigheder eller forpligtelser i henhold til denne aftale i henseende til de rettigheder, der indrømmes i henhold til nævnte konventions artikel 6a, eller de deraf afledte rettigheder.«

- 5 Artikel 11 i Bernerkonventionen til værn for litterære og kunstneriske værker (Paris-akten af 24.7.1971), som affattet efter ændringen af 28. september 1979 (herefter »Bernerkonventionen«), har følgende ordlyd:

»1. Ophavsmænd til dramatiske, musikdramatiske og musikalske værker har eneret til at tillade:

- I) offentlig fremførelse af deres værker med et hvilket som helst middel og på en hvilken som helst måde

- II) overføring til almenheden på en hvilken som helst måde af en sådan fremførelse af deres værker.

2. Ophavsmænd til dramatiske eller musikdramatiske værker nyder i hele den tid, beskyttelsen af originalværkerne varer, de samme rettigheder med hensyn til oversættelser af deres værker.«

6 Bernerkonventionens artikel 11[a], stk. 1, bestemmer:

»Ophavsmænd til litterære og kunstneriske værker har eneret til at tillade:

- I) radioudsendelse af deres værker eller overføring af disse til almenheden ved hjælp af ethvert andet middel, der tjener til trådløst at udsprede tegn, lyde eller billeder
- II) enhver offentlig gengivelse med eller uden tråd af det radioudsendte værk, når denne gengivelse iværksættes af en anden organisation end den oprindelige
- III) enhver offentlig gengivelse af det radioudsendte værk med hjælp af højttaler eller ethvert andet lignende instrument, der kan overføre tegn, lyde eller billeder.«

7 Verdensorganisationen for Intellectuel Ejendomsret (WIPO) vedtog den 20. december 1996 i Genève, Schweiz, WIPO-traktaten om udøvende kunstnere og fonogrammer samt WIPO-traktaten om ophavsret. Disse to traktater er godkendt på Fællesskabets vegne ved Rådets afgørelse 2000/278/EF af 16. marts 2000 (EFT L 89, s. 6).

8 Artikel 8 i WIPO-traktaten om ophavsret bestemmer:

»Ophavsmænd til litterære og kunstneriske værker har eneret til at tillade overføring af disse til almenheden på en hvilken som helst måde, det være sig ved

trådoverføring eller trådløst, herunder også at værkerne gøres tilgængelige for almenheden på en sådan måde, at den enkelte kan få adgang til værkerne fra et sted og på et tidspunkt, som vedkommende selv kan vælge; dette indskrænker ikke anvendelsen af Bernerkonventionens artikel 11, stk. 1, nr. II), artikel 11[a], stk. 1, nr. I) og II), artikel 11[b], stk. 1, nr. II), artikel 14, stk. 1, nr. II), og artikel 14[a], stk. 1.«

9 Fælleserklæringer om WIPO-traktaten om ophavsret blev vedtaget på den diplomatiske konference den 20. december 1996.

10 Fælleserklæringen vedrørende artikel 8 i den nævnte traktat har følgende ordlyd:

»Der er enighed om, at den blotte tilrådighedsstillelse af fysiske faciliteter, der muliggør eller bevirker overføring, ikke i sig selv udgør overføring i henhold til denne traktat eller Bernerkonventionen. Der er endvidere enighed om, at der ikke er noget i artikel 8, der forhindrer en kontraherende part i at anvende artikel 11[a], stk. 2.«

Fællesskabsbestemmelser

11 Niende betragtning til direktiv 2001/29 har følgende ordlyd:

»Udgangspunktet for en harmonisering af ophavsret og beslægtede rettigheder bør være et højt beskyttelsesniveau, da sådanne rettigheder er af afgørende betydning for den intellektuelle skabelsesproces. En sådan beskyttelse bidrager til at bevare og udvikle kreativiteten til gavn for ophavsmænd, kunstnere, producenter, forbrugere, kulturen, industrien og almenheden generelt. Intellectuel ejendomsret er derfor blevet anerkendt som en integrerende del af ejendomsretten.«

12 Dette direktivs tiende betragtning har følgende ordlyd:

»Hvis ophavsmænd og kunstnere skal kunne fortsætte deres kreative og kunstneriske arbejde, er det nødvendigt, at de modtager et passende vederlag for anvendelsen af deres værker, og det samme gælder producenterne, der skal kunne finansiere dette arbejde. De investeringer, der er nødvendige for at fremstille varer som f.eks. fonogrammer, film eller multimedieprodukter og tjenesteydelser som f.eks. bestillingstjenester, er meget betydelige. En passende retlig beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder er nødvendig for at sikre et sådant vederlag og muliggøre et tilfredsstillende afkast af investeringerne.«

13 I samme direktivs 15. betragtning anføres:

»Den diplomatiske konference, der blev afholdt inden for rammerne af Verdensorganisationen for Intellektuel Ejendomsret (WIPO) i december 1996, førte til vedtagelsen af to nye traktater, nemlig WIPO-traktaten om ophavsret og WIPO-traktaten om fremførelser og fonogrammer, der vedrører henholdsvis beskyttelse af ophavsmænd og beskyttelse af udøvende kunstnere og fremstillere af fonogrammer. Disse traktater ajourfører i væsentligt omfang den internationale beskyttelse af ophavsret og beslægtede rettigheder, herunder den såkaldte digitale agenda, og forbedrer mulighederne for internationalt at bekæmpe piratvirksomhed. Fællesskabet og de fleste medlemsstater har allerede undertegnet traktaterne, og forberedelserne til Fællesskabets og medlemsstaternes ratifikation af traktaterne er i gang. Dette direktiv tjener ligeledes til at gennemføre et vist antal af disse nye internationale forpligtelser.«

14 Det nævnte direktivs 23. betragtning har følgende ordlyd:

»Dette direktiv bør medføre en yderligere harmonisering af ophavsmænds ret til overføring til almenheden. Denne ret skal opfattes bredt som omfattende enhver

overføring til den del af almenheden, som ikke befinder sig på det sted, hvorfra overføringen finder sted. Denne ret omfatter enhver sådan form for trådbunden eller trådløs transmission eller retransmission af et værk til almenheden, herunder udsendelse i radio og fjernsyn. Denne ret bør dog ikke omfatte andre handlinger.«

15 27. betragtning til direktiv 2001/29 lyder:

»Den blotte tilrådighedsstillelse af fysiske faciliteter, der muliggør eller bevirker overføring, udgør dog ikke i sig selv overføring i henhold til dette direktiv.«

16 Direktivets artikel 3 bestemmer:

»1. Medlemsstaterne tillægger ophavsmænd eneret til at tillade eller forbyde trådbunden eller trådløs overføring til almenheden af deres værker, herunder tilrådighedsstillelse af deres værker på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt.

2. Medlemsstaterne indfører en eneret til at tillade og forbyde trådbunden eller trådløs tilrådighedsstillelse for almenheden på en sådan måde, at almenheden får adgang til de pågældende værker på et individuelt valgt sted og tidspunkt:

a) for udøvende kunstnere for så vidt angår optagelser af deres fremførelser

b) for fremstillere af fonogrammer for så vidt angår deres fonogrammer

- c) for producenter af den første filmoptagelse for så vidt angår den originale film eller eksemplarer heraf, og

- d) for radio- og fjernsynsforetagender for så vidt angår optagelser af deres udsendelser, hvad enten der er tale om trådbunden eller trådløs transmission, herunder via kabel eller satellit.

3. Rettighederne efter stk. 1 og 2 udtømmes ikke af en overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden i henhold til denne artikel.«

De nationale bestemmelser

17 Den kodificerede udgave af loven om intellektuel ejendomsret, der ajourfører, præciserer og harmoniserer lovbestemmelserne, der gælder på dette område (herefter »LPI«), blev godkendt ved det kongelige dekret nr. 1/1996 af 12. april 1996 (BOE nr. 97 af 22.4.1996).

18 LPI's artikel 17 bestemmer:

»En ophavsmand har eneret til benyttelsen af hans værker på en hvilken som helst måde, herunder retten til reproduktion, uddeling, overføring til almenheden og ændring, hvilket ikke må finde sted uden hans tilladelse, medmindre det er forudsat i denne lov.«

19 LPI's artikel 20, stk. 1, lyder:

»Ved overføring til almenheden forstås enhver handling, hvorved flere personer kan få adgang til værket uden forudgående uddeling af eksemplarer heraf til hver enkelt person.

Overføring, der finder sted inden for et rent privat område, der ikke er et led i eller knyttet til et distributionsnet af en hvilken som helst art, kan ikke betegnes som overføring til almenheden.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

20 SGAE er det organ, der forvalter intellektuelle ejendomsrettigheder i Spanien.

21 SGAE fandt, at anvendelsen af fjernsynsapparater og apparater til udsendelse af baggrundsmusik på det hotel, som Rafael ejer, i perioden fra juni 2002 til marts 2003 medførte overføring til almenheden af værker, der er opført i den fortegnelse, som SGAE forvalter. Idet SGAE vurderede, at disse overføringer var sket i strid med de intellektuelle ejendomsrettigheder til disse værker, nedlagde SGAE påstand om erstatning mod Rafael ved Juzgado de Primera Instancia (ret i første instans) n° 28 de Barcelona.

- 22 Ved afgørelse af 6. juni 2003 gav retten delvist medhold i påstanden. Den fandt således, at benyttelsen af de pågældende fjernsynsapparater i værelserne på hotellet ikke indebar overføring af værker, der blev forvaltet af SGAE. Til gengæld fandt retten, at SGAE's påstand kunne tages til følge, for så vidt som det er almindeligt kendt, at der på hoteller er fællesområder, hvor der er opstillet fjernsynsapparater, og hvor der udsendes baggrundsmusik.
- 23 Både SGAE og Rafael har appelleret afgørelsen til Audiencia Provincial de Barcelona, som har besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Udgør placering af fjernsynsapparater i hotelværelser, som ved hjælp af et kabel tilføres fjernsynssignaler, der modtages ved hjælp af satellit eller jordbaseret transmission, et tilfælde af overføring til almenheden, som er omfattet af den harmonisering af de nationale bestemmelser om beskyttelse af ophavsrettigheder, som tilstræbes med artikel 3 i [direktiv 2001/29]?
 - 2) Er den omstændighed, at et hotelværelse anses for at være et rent privat område, med den virkning, at den overføring, der finder sted dér ved hjælp af fjernsynsapparater, der tilføres signaler, som hotellet forinden har modtaget, ikke anses for at være overføring til almenheden, i strid med den beskyttelse af ophavsrettigheder, der tilstræbes med [direktiv 2001/29]?
 - 3) Kan den overføring, som finder sted ved hjælp af et fjernsynsapparat, der er placeret i et hotelværelse, med henblik på den i [direktiv 2001/29] fastsatte beskyttelse af ophavsmanden mod overføring til almenheden, anses for at være en overføring til almenheden, fordi flere personer efter hinanden har adgang til værket?»

Om begæringen om genåbning af den mundtlige forhandling

- 24 Ved en skrivelse indgået til Domstolen den 12. september 2006 har Rafael anmodet Domstolen om at træffe bestemmelse om genåbning af den mundtlige forhandling i henhold til artikel 61 i Domstolens procesreglement.
- 25 Anmodningen begrundes med en påstand om manglende sammenhæng i generaladvokatens forslag til afgørelse. Rafael gør gældende, at eftersom forslaget til afgørelse konkluderer med en benægtende besvarelse af det første spørgsmål, må det andet og det tredje spørgsmål uundgåeligt ligeledes besvares benægtende, men generaladvokaten foreslår, at disse to spørgsmål besvares bekræftende.
- 26 I denne forbindelse bemærkes, at hverken Domstolens statut eller dens procesreglement giver mulighed for, at parterne kan afgive bemærkninger som svar på generaladvokatens forslag til afgørelse (jf. bl.a. dom af 30.3.2006, sag C-259/04, Emanuel, Sml. I, s. 3089, præmis 15).
- 27 Domstolen kan ganske vist af egen drift, på forslag af generaladvokaten eller på parternes begæring, i henhold til procesreglementets artikel 61, træffe bestemmelse om genåbning af den mundtlige forhandling, såfremt den finder, at sagen er utilstrækkeligt oplyst, eller at sagen skal afgøres på grundlag af et argument, som ikke har været drøftet af parterne (jf. bl.a. dom af 13.11.2003, sag C-209/01, Schilling og Fleck-Schilling, Sml. I, s. 13389, præmis 19, og af 17.6.2004, sag C-30/02, Recheio — Cash & Carry, Sml. I, s. 6051, præmis 12).
- 28 Domstolen finder imidlertid, at den i nærværende sag er i besiddelse af alle de oplysninger, der er nødvendige for at træffe afgørelse i sagen.

- 29 Følgelig er det ikke fornødent at træffe bestemmelse om genåbning af den mundtlige forhandling.

Om de præjudicielle spørgsmål

Indledende bemærkninger

- 30 Det skal uden videre fastslås, at i modsætning til Rafaels påstand vedrører omstændighederne i hovedsagen ikke Rådets direktiv 93/83/EØF af 27. september 1993 om samordning af visse bestemmelser vedrørende ophavsrettigheder og ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med radio- og tv-udsendelse via satellit og viderespredning pr. kabel (EFT L 248, s. 15), men direktiv 2001/29. Dette sidstnævnte direktiv finder således anvendelse på al overføring til almenheden af beskyttede værker, hvorimod direktiv 93/83 kun foreskriver en minimumsharmonisering af visse aspekter af ophavsrettigheder og ophavsretsbeslægtede rettigheder i tilfælde af overføring til almenheden via satellit eller viderespredning pr. kabel af udsendelser fra andre medlemsstater. Som Domstolen imidlertid allerede har fastslået, indeholder disse minimumsharmoniseringsregler, til forskel fra direktiv 2001/29, ikke elementer, der giver grundlag for en besvarelse af et spørgsmål, der vedrører en situation, som svarer til den, der ligger til grund for de foreliggende præjudicielle spørgsmål (jf. i denne retning dom af 3.2.2000, sag C-293/98, Egeda, Sml. I, s. 629, præmis 25 og 26).
- 31 Det skal endvidere bemærkes, at det følger af såvel kravene om en ensartet anvendelse af fællesskabsretten som af lighedsprincippet, at ordlyden af en fællesskabsretlig bestemmelse, der, således som bestemmelserne i direktiv 2001/29, ikke indeholder nogen udtrykkelig henvisning til medlemsstaternes ret med hensyn til fastlæggelsen af dens betydning og rækkevidde, normalt i hele Fællesskabet skal undergives en selvstændig og ensartet fortolkning (jf. bl.a. dom af 9.11.2000, sag C-357/98, Yiadom, Sml. I, s. 9265, præmis 26, og af 6.2.2003, sag C-245/00, SENA, Sml. I, s. 1251, præmis 23). Det følger heraf, at den østrigske regering ikke med føje kan hævde, at det tilkommer medlemsstaterne at definere grebet »almenheden«, som direktiv 2001/29 anvender uden at definere det.

Det første og det tredje spørgsmål

- 32 Den forelæggende ret ønsker med sit første og tredje spørgsmål, der skal behandles samlet, nærmere bestemt oplyst, om tilførelse af et signal ved hjælp af fjernsynsapparater til gæster, der er indlogeret i værelserne på et hotel, udgør en overføring til almenheden i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29, og om placering af fjernsynsapparater i hotelværelser i sig selv udgør en handling af en sådan art.
- 33 I den forbindelse skal det bemærkes, at det ikke præciseres i nævnte direktiv, hvad der skal forstås ved »overføring til almenheden«.
- 34 Ifølge fast retspraksis skal der ved fortolkningen af en fællesskabsretlig bestemmelse ikke blot tages hensyn til dennes ordlyd, men også til den sammenhæng, hvori den indgår, og til de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af (jf. bl.a. dom af 19.9.2000, sag C-156/98, Tyskland mod Kommissionen, Sml. I, s. 6857, præmis 50, og af 6.7.2006, sag C-53/05, Kommissionen mod Portugal, Sml. I, s. 6215, præmis 20).
- 35 Endvidere skal de fællesskabsretlige forskrifter så vidt muligt fortolkes i lyset af international ret, navnlig når disse forskrifter netop har til formål at gennemføre en international aftale indgået af Fællesskabet (jf. bl.a. dom af 14.7.1998, sag C-341/95, Bettati, Sml. I, s. 4355, præmis 20 og den deri nævnte retspraksis).
- 36 Det følger af treogtyvende betragtning til direktiv 2001/29, at begrebet »overføring til almenheden« skal forstås i bred forstand. En sådan fortolkning forekommer endvidere uomgængelig nødvendig for at nå det primære formål med det nævnte

direktiv, som i henhold til niende og tiende betragtning er at indføre et højt beskyttelsesniveau for bl.a. ophavsmænd, således at disse kan modtage et passende vederlag for anvendelsen af deres værker, bl.a. i tilfælde af en overføring til almenheden.

- 37 Domstolen har i forbindelse med dette begreb fastslået, at ordet »almenheden« angiver et ubestemt antal potentielle fjernsynsseere (dom af 2.6.2005, sag C-89/04, Mediakabel, Sml. I, s. 4891, præmis 30, og af 14.7.2005, sag C-192/04, Lagardère Active Broadcast, Sml. I, s. 7199, præmis 31).
- 38 I en sammenhæng som den i hovedsagen skal der anlægges en helhedsvurdering, der gør det nødvendigt på den ene side at tage hensyn til ikke alene de gæster, der er indlogeret i hotelværelserne, og som er de eneste, de præjudicielle spørgsmål direkte vedrører, men ligeledes til de gæster, som befinder sig på alle andre områder af det nævnte hotel, og for hvem de dér placerede fjernsynsapparater er tilgængelige. På den anden side skal der tages hensyn til den omstændighed, at gæster et sådant sted sædvanligvis følger hinanden med korte mellemrum. Der vil almindeligvis være tale om et betydeligt antal personer, således at de kan anses for at udgøre en almenhed henset til det primære formål med direktiv 2001/29 som anført i præmis 36 i nærværende dom.
- 39 Når der endvidere tages hensyn til den kumulative virkning af, at værkerne gøres tilgængelige for sådanne potentielle fjernsynsseere, vil denne foranstaltning i en sådan sammenhæng kunne få stor betydning. Det er herefter ikke relevant, at de eneste modtagere er de gæster, der er indlogeret i værelserne, og at disse hver for sig kun er af begrænset økonomisk betydning for hotellet selv.
- 40 Det skal endvidere anføres, at en overføring, der udføres under omstændigheder, som de foreligger i hovedsagen, i henhold til Bernerkonventionens artikel 11[a], stk. 1, nr. II), anses for at være en overføring udført af en anden retransmissions-

organisation end den oprindelige. En sådan transmission foretages således for et andet publikum end det publikum, som den oprindelige overføring af værket var rettet mod, dvs. for et nyt publikum.

41 Som det således fremgår af vejledningen til Bernerkonventionen — et fortolkningsdokument udarbejdet af WIPO, der, selv om det ikke er bindende, dog indeholder bidrag til fortolkningen af den nævnte konvention — regner ophavsmanden, når han giver tilladelse til udsendelse af værket i radio og/eller fjernsyn, nemlig kun med de direkte brugere, dvs. de indehavere af modtageapparater, som modtager programmerne individuelt eller i privat, evt. familiemæssig, sammenhæng. Så snart programmerne udsendes med et bredere publikum for øje — og under tiden med henblik på økonomisk udbytte — vil et nyt udsnit af det publikum, der modtager dem, have mulighed for at høre eller se værket, og gengivelsen af udsendelsen ved hjælp af højtaler eller andet lignende medium udgør da — ifølge vejledningen — ikke blot en modtagelse af udsendelsen, men er en selvstændig handling, hvorved det udsendte værk gengives for et nyt publikum. Som den nævnte vejledning præciserer, omfattes denne offentlige modtagelse af ophavsmandens eneret til at give tilladelse hertil.

42 Gæsterne på et hotel udgør et sådant nyt publikum. Viderebredningen af det radio- eller tv-udsendte værk til disse gæster ved hjælp af fjernsynsapparater udgør ikke et rent teknisk middel til at sikre eller forbedre modtagelsen af den oprindelige udsendelse i modtagerområdet. Tværtimod er hotellet den organisation, der med fuldt kendskab til konsekvenserne af dens handlinger medvirker til at give sine gæster adgang til det beskyttede værk. Hvis hotellet ikke havde foretaget denne handling, ville hotelgæsterne, selv om de befinder sig inden for det nævnte sendeområde, i princippet ikke have adgang til værket.

43 Det følger herefter af artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29 og af artikel 8 i WIPO-traktaten om ophavsrettigheder, at det er tilstrækkeligt for, at der foreligger overføring til almenheden, at værket gøres tilgængeligt for almenheden på en sådan måde, at de personer, der udgør denne, kan have adgang hertil. Det er således ikke afgørende i denne forbindelse, i modsætning til hvad Rafael og Irland gør gældende, at de gæster, der ikke har tændt for fjernsynsapparatet, faktisk ikke har haft adgang til værkerne.

- 44 Det fremgår endvidere af oplysningerne i de for Domstolen fremlagte retsakter, at hotellets medvirken til at give gæsterne adgang til det radio- eller tv-udsendte værk skal betragtes som en supplerende tjenesteydelse iværksat med det formål at opnå et vist udbytte heraf. Det kan således ikke seriøst anfægtes, at denne ydelse har en betydning for hotellets klasse og dermed for værelsernes pris. Selv hvis det antages, som Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber gør gældende, at det ikke er en nødvendig betingelse for, at der foreligger overføring til almenheden, at et økonomisk udbytte er målet, er det under alle omstændigheder fastslået, at overføringen sker i vindingsøjemed under de i hovedsagen foreliggende omstændigheder.
- 45 For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt placering af fjernsynsapparater i værelserne på et hotel i sig selv udgør overføring til almenheden i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29, skal det understreges, at 27. betragtning til dette direktiv i overensstemmelse med artikel 8 i WIPO-traktaten om ophavsrettigheder efter sin egen ordlyd fastsætter, at »[d]en blotte tilrådighedsstillelse af fysiske faciliteter, der muliggør eller bevirker overføring, [...] dog ikke i sig selv [udgør] overføring i henhold til [det nævnte] direktiv«.
- 46 Selv om den blotte tilrådighedsstillelse af fysiske faciliteter — i hvilken foranstaltning der ud over hotellet sædvanligvis deltager virksomheder, der er specialiseret i salg eller leje af fjernsynsapparater — ikke i sig selv udgør en overføring i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i direktiv 2001/29, gælder det ikke desto mindre, at denne placering kan gøre almenhedens adgang til de i radio- og tv-udsendte værker teknisk mulig. Der er således tale om en overføring til almenheden, når hotellet ved hjælp af de således installerede fjernsynsapparater tilfører signalet til de i hotelværelserne indlogerede gæster, og det har ingen betydning, hvilken teknik der anvendes for transmissionen af signalet.
- 47 Det følger heraf, at det første og det tredje spørgsmål skal besvares med, at selv om den blotte tilrådighedsstillelse af fysiske faciliteter ikke i sig selv udgør en overføring

i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i direktiv 2001/29, udgør et hotels tilførelse af et signal ved hjælp af fjernsynsapparater til gæsterne, der er indlogeret på hotellets værelser, uanset hvilken teknik der anvendes for transmissionen af signalet, en overføring til almenheden i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i dette direktivs artikel 3, stk. 1.

Det andet spørgsmål

48 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret i det væsentlige oplyst, om hotelværelsens private karakter er til hinder for, at overføring af et værk på disse steder ved hjælp af et fjernsynsapparat udgør en overføring til almenheden i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29.

49 I den forbindelse gør Irland gældende, at der skal skelnes mellem overføring og tilrådighedsstillelse af værker, som sker inden for det private område, der udgøres af værelserne på et hotel, og overføring og tilrådighedsstillelse, som sker på offentlige steder på dette hotel. Denne opfattelse kan imidlertid ikke tages til følge.

50 Det fremgår nemlig såvel af ordlyden som af ånden i artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29 og artikel 8 i WIPO-traktaten om ophavsrettigheder, som begge ikke kræver nogen tilladelse fra ophavsmanden til viderespredning på et offentligt sted eller på et sted, som er tilgængeligt for offentligheden, men derimod til foranstaltninger, der består i overføring, hvorved værket gøres tilgængeligt for offentligheden, at kriteriet om den private eller offentlige karakter af stedet, hvor overføringen finder sted, er uden betydning.

- 51 Endvidere omfatter retten til at foretage overføring til almenheden ifølge bestemmelserne i direktiv 2001/29 og i WIPO-traktaten om ophavsrettigheder tilrådgighedsstillelse af værker på en sådan måde, at enhver har adgang dertil på et individuelt valgt sted og tidspunkt. Den nævnte ret til tilrådgighedsstillelse for almenheden og som følge deraf til overføring til almenheden ville åbenbart være uden indhold, hvis den ikke også omfattede overføringer, der sker på private områder.
- 52 Til støtte for argumentet om hotelværelses private karakter påberåber Irland sig ligeledes den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom, Italien, den 4. november 1950, og nærmere bestemt artikel 8 heri, hvorefter ethvert vilkårligt eller uforholdsmæssigt indgreb fra offentlige myndigheders side i forhold af privat karakter er forbudt. Dette argument kan imidlertid ikke tages til følge.
- 53 Det skal i den forbindelse anføres, at Irland ikke præciserer, hvem der i en sammenhæng som den i hovedsagen, er offer for et sådant vilkårligt og uforholdsmæssigt indgreb. Det er vanskeligt at forestille sig, at Irland tænker på de gæster, der nyder godt af det signal, de modtager, og som ikke har pligt til at betale ophavsmændene. Det kan helt åbenlyst heller ikke være hotellet, for selv hvis det konkluderes, at hotellet skal betale det nævnte vederlag, kan det ikke hævde at være offer for en overtrædelse af artikel 8 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, idet værelserne, når de er stillet til rådighed for gæsterne, ikke kan betragtes som værende i hotellets private sfære.
- 54 I betragtning af det foregående som helhed skal det andet spørgsmål besvares med, at hotelværelses private karakter ikke er til hinder for, at overføringen af et værk, der finder sted dér ved hjælp af fjernsynsapparater, udgør en overføring til almenheden i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29.

Sagens omkostninger

55 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

- 1) **Selv om den blotte tilrådighedsstillelse af fysiske faciliteter ikke i sig selv udgør en overføring i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet, udgør et hotels tilførelse af et signal ved hjælp af fjernsynsapparater til gæsterne, der er indlogeret på hotellets værelser, uanset hvilken teknik der anvendes for transmissionen af signalet, en overføring til almenheden i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i dette direktivs artikel 3, stk. 1.**
- 2) **Hotelværelsens private karakter er ikke til hinder for, at overføringen af et værk, der finder sted dér ved hjælp af fjernsynsapparater, udgør en overføring til almenheden i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29.**

Underskrifter